

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 89/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a zo sudcov Petra Straku a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 2Tv/1/2018 z 20. februára 2023 o námietke zaujatosti sťažovateľa voči sudcovi Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivanovi Fiačanovi takto

r o z h o d o l :

Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivan Fiačan **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania o ústavnej sťažnosti sťažovateľa vedenej pod sp. zn. Rvp 3202/2023.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavná sťažnosť sťažovateľa z 27. decembra 2023 bola ako sudcovi spravodajcovi pridelená sudcovi ústavného súdu druhého senátu ústavného súdu, ktorého sudcom je aj predseda ústavného súdu Ivan Fiačan, voči ktorému sťažovateľ 8. januára 2023 vzniesol námietku zaujatosti. Podľa sťažovateľa sa môže javiť, že predseda ústavného súdu voči nemu nie je nestranný, keďže sa môže javiť, že má motív mstiť sa mu za jeho kritickú publikačnú činnosť a spor, ktorý s ním vedie.

II.

2. Sťažovateľ sa ako novinár venuje justícii. Podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) žiadal ústavný súd o informáciu, kto sú poradcovia jednotlivých sudcov. Kancelária ústavného súdu mu tieto údaje neposkytla s tým, že ide o osobné údaje. Proti tomu podal sťažovateľ odvolanie, ktorému predseda ústavného súdu nevyhovel. Proti rozhodnutiu predsedu ústavného súdu podal sťažovateľ správnu žalobu, ku ktorej sa predseda ústavného súdu prostredníctvom advokáta rozsiahlo vyjadril a okrem iného

uviedol, že žiadosť o informáciu sťažovateľa má charakter nie účelne, ale účelovo uplatňovaného práva.

III.

3. Podľa sťažovateľa sa v jeho veci stretajú principiálne postoje. Záver predsedu ústavného súdu, že žiadané informácie sú osobné, je v rozpore s rozhodnutiami súdov. Uvádza, že poradcovia sa podieľajú na formovaní názorov sudcov ústavného súdu a príprave ich rozhodnutí. Informácie o nich nesmerujú k odhaleniu ich súkromia, ale smerujú k vyššej transparentnosti justície a jej rozhodovacích procesov. Preto nejde o chránené osobné údaje. Sťažovateľ poukazuje na to, že vo svojich článkoch kriticky reagoval na rozhodnutia kancelárie ústavného súdu, predsedu ústavného súdu a na vyjadrenie predsedu ústavného súdu k správnej žalobe. Zdôrazňuje, že v článkoch uviedol, že argumentácia predsedu ústavného súdu ignoruje rozhodnutia ústavného súdu a najvyššieho správneho súdu. Okrem toho v jednom z príspevkov použitím idiómu „*strielať delom na vrabce*“ kritizoval aj neprimeranú reakciu predsedu ústavného súdu na správnu žalobu osobitne z dôvodu, že predseda ústavného súdu sa dal zastúpiť medzinárodnou advokátskou kanceláriou, ktorá k žalobe pripravila 27 stranové vyjadrenie a žiada proti nemu priznať náhradu trov konania.

4. Sťažovateľ ďalej uvádza, že po zverejnení kritického príspevku ho kontaktovala hovorkyňa ústavného súdu a namietla obsah jeho článku. Z toho vyplynulo, že kancelária alebo predseda ústavného súdu mali výhrady k jeho interpretácii rozhodnutia o nesprístupnení identity poradcov. O nadkritickom zainteresovaní predsedu ústavného súdu svedčí i zmena smernice ústavného súdu z polovice roka 2023, podľa ktorej odvolacím orgánom podľa zákona o slobode informácií už nie je predseda, ale vedúci kancelárie ústavného súdu, čím sa predseda snaží nebyť označovaný za zástancu neposkytovania informácií tak, ako ho on sám označoval vo svojich článkoch.

5. Podľa predsedu ústavného súdu okolnosťou, z ktorej možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti, nemôže byť jeho rozhodovanie ako správneho orgánu a následná obrana v správnom súdnom konaní, keďže ide o rozhodovanie v iných veciach na ústavnom súde. Predseda ústavného súdu uviedol, že v článkoch sťažovateľa publikované príspevky a vyjadrenia nevníma ako kritické a berie ich ako súčasť jeho slobodnej práce v rámci novinárskej etiky. Podľa predsedu ústavného súdu z tvrdení sťažovateľa nevyplýva nič, čo by nasvedčovalo jeho pomeru k sťažovateľovi. K reakcii hovorkyne ústavného súdu poukazuje na obsah jej mailu, z ktorého nemožno vyvodit' pochybnosť sťažovateľa o jeho nezaujatosti a nestrannom rozhodovaní. K zmene smernice ústavného súdu tvrdí, že bola pripravovaná a nesúvisí s vecou sťažovateľa. Predseda ústavného súdu uzaviera, že vo veci sťažovateľa nie je zaujatý, a zdôrazňuje svoj profesionálny prístup k jeho veci.

IV.

6. Podľa čl. IV bodu 1 písm. c) rozvrhov práce ústavného súdu na roky 2023 a 2024 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhoduje tretí senát, ak ide o sudcov druhého senátu. Podľa čl. XI bodu 2 rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2024 na rozhodovanie o vylúčení sudcu

podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde sa použijú ustanovenia rozvrhu práce na rok 2023. Preto o námietke zaujatosti rozhodne tretí senát ústavného súdu v jeho zložení z roku 2023.

7. Rozhodnou otázkou je, či rozhodovanie predsedu ústavného súdu vo veciach, ktoré sa týkajú správy ústavného súdu, teda aj rozhodovania podľa zákona o slobode informácií, je okolnosťou, ktorá spočíva v postupe sudcu ústavného súdu v konaní a prerokúvaní veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde podľa § 49 ods. 1 druhej vety zákona o ústavnom súde. Predseda ústavného súdu je sudcom ústavného súdu, ktorému nielen zákon o ústavnom súde, ale aj iné zákony môžu zveriť určitú rozhodovaciu právomoc. Predseda ústavného súdu nepostupuje len v konaniach o prerokúvaných veciach tak, ako sú vymedzené v § 42 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ale aj v iných veciach na ústavnom súde. Zákon o ústavnom súde pritom v § 49 ods. 1 druhej vete zákona o ústavnom súde výslovne rozlišuje medzi prerokúvanými vecami, pod ktorými nemožno rozumieť nič iné ako rozhodovanie o taxatívne vymedzených návrhoch podľa § 42 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a inými, zákonom inak nedefinovanými vecami na ústavnom súde.

8. Predseda ústavného súdu v rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa podľa zákona o slobode informácií postupoval v inej veci na ústavnom súde v zmysle § 49 ods. 2 druhej vety zákona o ústavnom súde. V rámci svojej právomoci tak, ako mu bola zverená zákonom o slobode informácií a zákonom o ústavnom súde, vykonával svoju právomoc, pri ktorej prejavil právny názor, ktorý je v rozpore s právnym názorom sťažovateľa. Predseda ústavného súdu tak ako akýkoľvek predseda všeobecného súdu rozhodoval o veci na ústavnom súde, ktorá sa priamo netýka jeho sudcovskej, ale jeho administratívnej právomoci. I rozhodovanie v takejto veci je však rozhodovaním vo veci ústavného súdu.

9. Konštrukcia obsiahnutá v § 49 ods. 1 druhej vete zákona o ústavnom súde je vo svojej podstate osobitným ustanovením k § 49 ods. 1 prvej vety zákona o ústavnom súde. Účelom § 49 ods. 1 druhej vety je snaha eliminovať to, aby právne názory sudcov ústavného súdu boli okolnosťami, z ktorých by vôbec bolo možné vyvodzovať pomer sudcov ústavného súdu k účastníkom konania alebo k ich zástupcom. Zodpovedá to záujmu na nezávislosti a nestrannosti rozhodovania nielen sudcov, ale aj predsedu ústavného súdu nielen vo veciach podľa § 42 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ale aj predsedu ústavného súdu v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde. Táto osobitá konštrukcia potom vedie k záveru, že rozhodovanie predsedu ústavného súdu v administratívnom konaní o žiadosti o poskytnutie informácie je jeho rozhodovaním o inej veci na ústavnom súde, a preto podľa § 49 ods. 1 druhej vety zákona o ústavnom súde nemôže byť dôvodom na jeho vylúčenie.

10. Odlišnosť právneho názoru predsedu ústavného súdu tak, ako je prezentovaný v administratívnom konaní, od právneho názoru sťažovateľa, zároveň žiadateľa o poskytnutie informácie o poradcach sudcov ústavného súdu, nie je skutočnosťou, z ktorej by bolo možné vyvodiť pomer predsedu ústavného súdu k sťažovateľovi tak, aby zakladal pochybnosť o jeho nezaujatosti. Nielen sťažovateľ, ale aj objektívny pohľad nezaujatého pozorovateľa musí vnímať prirodzený stav spočívajúci v rozpore dvoch protichodných právnych názorov. I keby nebolo osobitej konštrukcie v § 49 ods. 2 druhej vete zákona o ústavnom súde, pochybnosť o nezaujatosti predsedu ústavného súdu nemožno vyvodiť z intenzity názorového rozporu sťažovateľa a predsedu ústavného súdu. Je tomu tak napriek tomu, že táto nezhoda sa prejavuje v nesúhlasných expresívnych článkoch sťažovateľa, alebo v tom, že sa predseda ústavného súdu v konaní

o správnej žalobe sťažovateľa nechal zastúpiť hypertroficky a hyperbolicky sa vyjadrujúcim advokátom. Ide o prejav hĺbky názorového rozporu sťažovateľa a predsedu ústavného súdu a záujmu na presadení vnímania správnosti svojho názoru ako prirodzeného, hoc aj premotivovaného prvku právnej argumentácie.

11. Nejde o okolnosť, z ktorej by bolo možné vyvodiť pomer predsedu ústavného súdu k sťažovateľovi. Ide o okolnosť, z ktorej plynie vysoká miera presvedčenia o správnosti svojho názoru. Z intenzity presadzovania vlastného právneho názoru, hoc aj v kritických novinárskych príspevkoch, nesúhlasných reakciách na takéto príspevky alebo v podaniach adresovaných orgánom verejnej moci, ktoré majú rozpor právnych názorov vyriešiť zákonom predpokladaným postupom, nemožno dospieť k pomeru predsedu ústavného súdu a účastníka konania, z ktorého by bez ďalšieho bolo možné vyvodiť pochybnosti o nezaujatosti predsedu ústavného súdu k sťažovateľovi ako účastníkovi konania v konaní o ústavnej sťažnosti týkajúcej sa jeho inej veci. Opačný prístup by v úvahách o vlastnej neprimeranej kritickosti viedol k neprípustnej autocenzúre prejavu vlastných právnych názorov v neprospech dosiahnutia inštitucionalizovanej správnosti či už jedného alebo druhého názoru.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2024

Robert Šorl
predseda senátu